

Laidiens: 29.07.2009., Nr. 119

Ministru kabineta noteikumi Nr.794

Rīgā 2009.gada 21.jūlijā (prot. Nr.49 10.§)

Noteikumi par tekstilšķiedru sastāva norādīšanu tekstilizstrādājumu marķējumā un kārtību, kādā veic dažādšķiedru maisījuma sastāva kvantitatīvās pārbaudes

*Izdoti saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma
21.panta pirmo daļu un likuma "Par atbilstības novērtēšanu" 7.pantu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. prasības tekstilizstrādājumu marķējumam un tekstilšķiedru sastāva norādīšanai tekstilizstrādājumu marķējumā;

1.2. tekstilizstrādājumu sastāva atbilstības noteikšanu marķējumā norādītajai informācijai, lai ievērotu šo noteikumu 1.1.apakšpunktā minētās prasības;

1.3. dažādšķiedru maisījumu sastāva kvantitatīvās pārbaudes, lai īstenotu tekstilizstrādājumu sastāva atbilstības noteikšanu marķējumā norādītajai informācijai un nodrošinātu patērētājiem patiesu un pilnīgu informāciju par preci;

1.4. tekstilšķiedru marķēšanas tirgus uzraudzības kārtību.

2. Noteikumos lietoti šādi termini:

2.1. **tekstilizstrādājums** – neapstrādāts, daļēji apstrādāts, apstrādāts, daļēji pārstrādāts un rūpnieciski ražots pusgatavs vai gatavs izstrādājums (pusfabrikāts vai fabrikāts), kas veidots tikai no tekstilšķiedrām neatkarīgi no maisīšanas vai saistīšanas paņēmieniem;

2.2. **tekstilšķiedra** – lokans un smalks vielisks veidojums, kura garums ir ievērojami lielāks nekā maksimālais šķēsgriezums un kuru var izmantot tekstilizstrādājumu ražošanai, kā arī lokanas strēmeles vai caurules, kuru nosakāmais platums (strēmeles vai caurules platums, kad tā ir salocīta, saplacināta, saspiesta vai savīta) vai vidējais platums (ja strēmeles vai caurules platums nav viscaur vienāds) nav lielāks par 5 mm (arī platākas

strēmeles vai plēves, kas iegūtas no vielām, kuras izmanto šo noteikumu 1.pielikuma 19.līdz 47.punktā minēto šķiedru izgatavošanā un kuras var izmantot tekstilizstrādājumos).

3. Noteikumi attiecas uz šādiem tekstilizstrādājumiem, kas tiek realizēti vai ir paredzēti realizēšanai Latvijā, citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī:

3.1. izstrādājumi, kuru sastāvā ir vismaz 80 % tekstilšķiedras no kopējās izstrādājuma masas;

3.2. mēbeles, lietussargi un saulesargi, kuros ir vismaz 80 % tekstilsastāvdaļu no kopējās izstrādājuma masas;

3.3. daudzslāņainie grīdas pārklāji, matračī, tūrisma preces, apavu siltās oderes, cimdi (pirkstaiņi un dūraiņi), ja to daļās vai oderēs ir vismaz 80 % tekstilsastāvdaļu no kopējās izstrādājuma masas;

3.4. citos izstrādājumos iestrādāti tekstilizstrādājumi, ja tie ir attiecīgo izstrādājumu neatdalāma daļa un ja to tekstilšķiedru sastāvs ir norādīts.

4. Noteikumos noteiktās prasības nepiemēro tekstilizstrādājumiem, kuri:

4.1. ir paredzēti eksportam uz valstīm, kas nav Eiropas Savienības dalībvalstis vai Eiropas Ekonomikas zonas valstis;

4.2. tiek ievesti Latvijā muitas kontrolē tranzītam;

4.3. tiek ievesti pārstrādei no valstīm, kas nav Eiropas Savienības dalībvalstis vai Eiropas Ekonomikas zonas valstis;

4.4. saskaņā ar līgumu tiek nodoti mājražotājiem vai patstāvīgiem uzņēmumiem turpmākai tekstilmateriālu apstrādei, nemainot tekstilmateriāla īpašnieku.

5. Tekstilizstrādājumus marķē vai etiķetē vienmēr, kad tos laiž tirgū ražošanai vai komerciālos nolūkos. Marķējumu vai etiķeti var aizstāt vai papildināt ar tirdzniecības pavaddokumentiem šādos gadījumos:

5.1. ja tekstilizstrādājums tiek piegādāts pēc valsts pārvaldes iestāžu pasūtījuma;

5.2. ja tekstilizstrādājums nav paredzēts pārdošanai patērētājiem.

2. Informācija tekstilizstrādājumu marķējumā

2.1. Vispārīgās prasības tekstilizstrādājumu marķējumam

6. Nosaukumi, apraksti un dati par tekstilizstrādājuma tekstilšķiedru sastāvu ir skaidri norādīti attiecīgajos tirdzniecības pavaddokumentos. Līgumos, rēķinos un faktūrās nedrīkst lietot saīsinājumus, izņemot mehanizētās apstrādes šifru, ja tas ir paskaidrots tajā pašā dokumentā.

7. Ja tekstilizstrādājums ir paredzēts pārdošanai patērētājiem:

7.1. nosaukumus, aprakstus un datus par tekstilšķiedru sastāvu skaidri salasāmā un vienotā drukā norāda marķējumā, kā arī katalogos un tirdzniecības literatūrā;

7.2. tam pievieno marķējumu, kurā norādīta informācija par tekstilizstrādājuma kopšanas un tīrīšanas nosacījumiem. Minētajai informācijai jābūt neatdalāmai un stingri iesūtai audumā.

8. Informāciju par tekstilšķiedru sastāvu tekstilizstrādājuma marķējumā nodala no cita veida informācijas, izņemot preču zīmi vai komersanta firmu, kas var atrasties tieši pirms vai aiz norādes par tekstilizstrādājuma tekstilšķiedru sastāvu.

9. Ja pārdošanai patērētājiem paredzētā tekstilizstrādājuma marķējumā norādītajā preču zīmē vai komersanta firmā ir kāds no šo noteikumu 1.pielikumā minētajiem tekstilšķiedru nosaukumiem (norādīts atsevišķi īpašības vārda vai vārda saknes veidā) vai attiecīgo preču zīmi vai komersanta firmu iespējams ar tiem sajaukt, pirms vai aiz preču zīmes vai komersanta firmas skaidri salasāmā un vienotā drukā norāda nosaukumus, aprakstus un datus par tekstilizstrādājuma tekstilšķiedru sastāvu.

10. Marķējumā sniegtā informācija par Latvijā ražoto tekstilizstrādājumu tekstilšķiedru sastāvu ir valsts valodā. Ievestajiem tekstilizstrādājumiem, kuru marķējumā sniegtā informācija ir svešvalodā, pievieno attiecīgās informācijas tulkojumu valsts valodā. Ja tiek pārdotas nelielas šūšanas, lāpīšanas vai izšūšanas diegu vienības (piemēram, spoles, tinumi, šķeteres, kamoli), informācijas tulkojums valsts valodā nepieciešams tikai kopējam marķējumam uz ārējā iepakojuma vai tirdzniecības vietā.

2.2. Tekstilšķiedru sastāva norādīšana tekstilizstrādājumu marķējumā

11. Tekstilizstrādājumu marķējumā tekstilšķiedru sastāva norādīšanai lieto šo noteikumu 1.pielikumā minētos tekstilšķiedru nosaukumus.

12. Šo noteikumu 1.pielikumā minētos tekstilšķiedru nosaukumus nedrīkst lietot citu šķiedru apzīmēšanai (ne nosaukuma, ne vārda saknes vai īpašības vārda veidā).

13. Tekstilizstrādājuma marķējumā tekstilšķiedru sastāva norādīšanai vārdu “zīds” nedrīkst lietot, lai apzīmētu tekstilšķiedru vienlaidpavediena formu vai īpašo uztinumu nepārtraukta pavediena veidā.

14. Tekstilizstrādājuma marķējumā nedrīkst lietot apzīmējumu “100 %”, “tīrs”, “vienīgi” vai līdzīga satura apzīmējumu, ja tekstilizstrādājums nav veidots tikai no attiecīgās tekstilšķiedras. Tekstilizstrādājumā drīkst būt līdz 2 % citu tekstilšķiedru no kopējās izstrādājuma masas, ja tas ir nepieciešams ražošanā tehnisku iemeslu dēļ. Kārstajos (arī aparātdzijas) tekstilizstrādājumos drīkst būt līdz 5 % citu tekstilšķiedru no kopējās izstrādājuma masas, ja tas ir nepieciešams ražošanā tehnisku iemeslu dēļ.

15. Vilnas tekstilizstrādājumu marķējumā drīkst lietot apzīmējumu “jaunvilna” vai “pirmlietojuma vilna” (norādot pilnīgu tekstilizstrādājuma tekstilšķiedru procentuālo sastāvu) šādos gadījumos:

15.1. ja tekstilizstrādājums sastāv vienīgi no vilnas šķiedras, kura iepriekš nav bijusi iestrādāta gatavā izstrādājumā, nav tikusi pakļauta vērpsšanas vai velšanas procesiem (izņemot tos, kas ir nepieciešami attiecīgā izstrādājuma ražošanā) un nav bojāta, to apstrādājot vai lietojot;

15.2. šo noteikumu 15.1.apakšpunktā minētā vilnas šķiedra tekstilšķiedru maisījumā ir vismaz 25 % no kopējās izstrādājuma masas;

15.3. mehāniski nesadalāmā maisījumā šo noteikumu 15.1.apakšpunktā minētajai vilnas šķiedrai ir piemaisīta tikai viena veida tekstilšķiedra.

16. Šo noteikumu 15.punktā minētajiem tekstilizstrādājumiem (arī kārstajiem (aparātdzijas) vilnas izstrādājumiem) ar ražošanu saistītais tehniski pamatotais pieļāvums jeb pieļaujamā novirze no marķējumā norādītā procentuālā daudzuma (turpmāk – pielaiide) nedrīkst būt lielāka par 0,3 % šķiedras piemaisījumu.

17. Tekstilizstrādājumiem, kas sastāv no divām vai vairākām tekstilšķiedrām, no kurām viena veido vismaz 85 % no kopējās izstrādājuma masas, tekstilšķiedru sastāvu marķējumā norāda vienā no šādiem veidiem:

17.1. norāda tās tekstilšķiedras nosaukumu, kura veido vismaz 85 % no kopējās izstrādājuma masas, un tās svara procentuālo daudzumu;

17.2. norāda tās tekstilšķiedras nosaukumu, kura veido vismaz 85 % no kopējās izstrādājuma masas, un vārdus “vismaz 85 %”;

17.3. norāda pilnīgu tekstilizstrādājuma procentuālo sastāvu.

18. Tekstilizstrādājumiem, kas sastāv no divām vai vairākām tekstilšķiedrām, no kurām neviena neveido 85% no kopējās izstrādājuma masas, norāda vismaz divu galveno tekstilšķiedru nosaukumus un procentuālo masu, kā arī pārējo tekstilšķiedru nosaukumus dilstošā masas secībā (procentuālo masu var norādīt vai nenorādīt).

19. Tekstilšķiedras, kuras katra veido mazāk par 10 % no tekstilizstrādājuma kopējās masas, var kopīgi apzīmēt ar vārdiem “citas tekstilšķiedras” un norādīt to kopējo procentuālo masu. Ja marķējumā ir minēta tekstilšķiedra, kuras ir mazāk par 10 % no tekstilizstrādājuma kopējās masas, norāda pilnīgu tekstilizstrādājuma procentuālo sastāvu.

20. Izstrādājumus ar tīriem kokvilnas šķēriem un tīriem lina audiem, kuros lins veido vismaz 40 % no atsmītēta auduma kopējās masas, var marķēt ar nosaukumu “linkokvilna”, aiz kura jānorāda sastāva precizējums – “tīri lina audi”.

21. Apzīmējumus “dažādas tekstilšķiedras” vai “neprecizēts tekstilšķiedru sastāvs” lieto tekstilizstrādājumiem, kuru sastāvu ražošanas procesā ir grūti noteikt.

22. Ja tekstilizstrādājums paredzēts pārdošanai patērētājiem, šo noteikumu 17., 18., 19., 20. un 21.punktā minētajos gadījumos tajā var būt šādas pielaiides:

22.1. neiederīgās tekstilšķiedras – līdz 2 % (kārstajiem tekstilizstrādājumiem – līdz 5 %) no tekstilizstrādājuma kopējās masas, ja tas ir tehniski nepieciešams;

22.2. ražošanas pielaiide starp marķējumā norādītajiem šķiedru procentuālajiem daudzumiem un analizēs iegūtajiem procentuālajiem daudzumiem – līdz 3 % attiecībā pret kopējo marķējumā norādīto šķiedru masu. Minētais nosacījums attiecas arī uz šķiedrām, kuras saskaņā ar šo noteikumu 18. un 19.punktu norādītas dilstošā masas secībā, neminot to procentuālo daudzumu, un uz šo noteikumu 15.2.apakšpunktā minētajām šķiedrām.

23. Analizēs pielaiides aprēķina atsevišķi. Kopējā masa, ko ņem vērā, aprēķinot šo noteikumu 22.2.apakšpunktā minēto pielaidi, ir gatavā izstrādājuma tekstilšķiedru masa, izņemot neiederīgo blakusšķiedru masu, kas noteikta, ņemot vērā šo noteikumu 22.1.apakšpunktā minēto pielaidi.

24. Šo noteikumu 22.1. un 22.2.apakšpunktā minēto pielaižu apvienošana atļauta tikai tad, ja ir pierādīts, ka jebkurai no neiederīgajām šķiedrām, kas atrasta analizēs, ņemot vērā šo noteikumu 22.1.apakšpunktā minēto pielaidi, ir tāds pats ķīmiskais sastāvs kā vienai vai vairākām marķējumā norādītajām tekstilšķiedrām.

25. Izņēmuma gadījumos, ja tas nepieciešams ražošanas procesā un ja izstrādājuma atbilstība ir pārbaudīta saskaņā ar šo noteikumu 47.punktu un ražotājs sniedz atbilstošu pamatojumu, tekstilizstrādājumam var būt lielākas pielaiides, nekā noteikts šo noteikumu 22.1. un 22.2.apakšpunktā. Par šādiem gadījumiem nepieciešams informēt Eiropas Komisiju.

26. Šo noteikumu 14., 16., 22., 23., 24. un 25.punktā minētās pielaiides neattiecas uz redzamām un atdalāmām dekoršķiedrām, kuru nav vairāk par 7 % no gatavās izstrādājuma masas, kā arī uz tekstilšķiedrām (piemēram, metālšķiedrām), kuras ir iestrādātas, lai iegūtu antistatisku iedarbību, un kuru nav vairāk par 2 % no gatavā izstrādājuma masas. Minētās tekstilšķiedras marķējumā nav jānorāda. Šo noteikumu 20.punktā minētajos gadījumos procentuālo daudzumu aprēķina, izmantojot nevis auduma masu, bet šķēru masu un audu masu atsevišķi.

27. Ja tekstilizstrādājums sastāv no diviem vai vairākiem komponentiem, kuriem ir atšķirīgs tekstilšķiedru sastāvs, marķējumā norāda katra komponenta tekstilšķiedru sastāvu. To var nenorādīt komponentiem (izņemot pamatoderes), kuru masa ir mazāka par 30 % no kopējās izstrādājuma masas.

28. Ja diviem vai vairākiem tekstilizstrādājuma komponentiem ir vienāds tekstilšķiedru sastāvs un tie parasti veido vienu veselu priekšmetu, tiem nepieciešams tikai viens marķējums.

29. Korsešizstrādājumiem tekstilšķiedru sastāvu marķējumā norāda visam izstrādājumam kopumā vai atsevišķi šādām izstrādājuma sastāvdaļām:

29.1. krūšturos – blodiņu un mugurdaļu oderdrānām un ādrānām;

29.2. korsetēs – stingrinošajām priekšslejām, mugurslejām un sānslejām;

29.3. krūškorsetēs (grācijās) – blodiņu oderdrānām un ādrānām, priekšslejām, mugurslejām un sānslejām;

29.4. citos korsešizstrādājumos – tām sastāvdaļām, kuru masa ir lielāka par 10 % no kopējās izstrādājuma masas.

30. Atsevišķām korsešizstrādājuma sastāvdaļām tekstilšķiedru sastāvu marķējumā norāda tā, lai patērētājs varētu skaidri saprast, uz kuru izstrādājuma sastāvdaļu informācija attiecas.

31. Izkodinātiem tekstilizstrādājumiem tekstilšķiedru sastāvu marķējumā norāda izstrādājumam kopumā, kā arī var norādīt atsevišķi pamatnes drānai un izkodinājuma raksta daļām, minot attiecīgo sastāvdaļu nosaukumus.

32. Izšūtiem tekstilizstrādājumiem tekstilšķiedru sastāvu marķējumā norāda tekstilizstrādājumam kopumā un to var norādīt atsevišķi pamatnes drānai un izšuvuma diegiem, norādot attiecīgo daļu nosaukumus. Ja izšūtā daļa ir mazāka par 10 % no tekstilizstrādājuma virsmas, norāda tikai pamatnes drānas tekstilšķiedru sastāvu.

33. Stiegotajiem pavedieniem, kas sastāv no atšķirīgu tekstilšķiedru serdena un tinuma un tiek piedāvātas pārdošanai patērētājam šādā veidā, tekstilšķiedru sastāvu marķējumā norāda izstrādājumam kopumā vai atsevišķi serdenim un tinumam, minot attiecīgo sastāvdaļu nosaukumus.

34. Samta un plīša tekstilizstrādājumiem vai tekstilizstrādājumiem, kas līdzīgi samtam vai plīšam, tekstilšķiedru sastāvu marķējumā norāda tekstilizstrādājumam kopumā. Ja tekstilizstrādājuma pamatnei un lietojumvirsmai ir atšķirīgs tekstilšķiedru sastāvs, to var norādīt atsevišķi katrai sastāvdaļai, minot attiecīgo sastāvdaļu nosaukumus.